

La renovació de l'espai de teatre i dansa

Eduard Molner

La seu de l'antic mercat de les flors és un espai dedicat al teatre i la dansa més inquietos. JORDI GARCIA

Tornar al Mercat

El Mercat de les Flors és una bona notícia. Després d'uns anys erràtics, en els quals ningú sabia ben bé què s'hi feia ni cap on anava aquella casa, el Mercat estrena la primera temporada totalment programada pel seu nou director artístic, Cesc Casadesús. Sembla que són dos els eixos que inspiren la temporada: obrir l'espai a tot allò d'interès que passi a Europa en l'ampli territori de les arts del moviment i esdevenir plataforma de producció per les iniciatives d'aquí, però en connexió amb la resta de centres de producció escènica del país, i això

sí que és novetat. Em consta que força creadors i programadors han sortit satisfets de reunions amb Casadesús, però no per haver trobat un clima favorable –allò que sempre es diu–, sinó per haver pogut concretar en el calendari molts projectes.

El Mercat de Joan Maria Gual s'havia destacat com un aparador que intentava posar en hora el rellotge escènic de la ciutat d'acord amb els meridians internacionals, amb la importació de creadors de primera línia com ara Peter Brook, Pina Bausch, el Berliner Ensemble, Tadeusz Kantor, Robert Lepage i molts altres. Un

*El Mercat de Gual
intentava posar
en hora el rellotge
escènic de la ciutat*

espai escènic en què el millor que arribava de fora sovint ja incorporava una gramàtica de fusió del teatre i la dansa. Tot això es va fer des d'uns recursos migrats, i llavors era una aposta valenta.

Ara hi ha més públic i més inquietud. Els dos primers espectacles programats al Mercat aquesta temporada de la companyia Maguy Marin, *May B* (1981), una coreografia sobre textos de Samuel Beckett, i *Umwelt* (2004), són exemples de l'engrandiment de llenguatges que es va gestar als 70. Després, el Mercat ha presentat la companyia belga Peeping Tom amb *Le salon*, un espectacle que forma part també del Festival Tensdan'sa'06, dirigit per Àngels Margarit. Una bona arrencada, una bona notícia. Aquesta temporada cal tornar al Mercat.

Pensar és de rucs

Dolors Miquel

El territori de la llengua

Si la llengua fos un territori, al mig del paladar hi tindria, de manera ben il·legal, però consentida amb simpatia, la piscina de Pedro Jota Ramírez construïda a Son Servera, a Mallorca, amb aquella imatge de postal de rics que surt a les revistes de paper cuixé, i amb la seva dona dins, dissenyadora disfressada de pallasset de l'alta burgesia de qui ningú no es pot pas riure, talment en aquell conte del vestit del rei.

Però si la llengua fos un territori, tindria moltes més coses, per exemple, i des d'aquest estiu, al mig d'un queixal del seny, aquell Joan Manuel Serrat que cantava a la terra de son pare, donant la seva imatge publicitària de soci a perpetuïtat (ai, Joan Manuel, que no saps que no hi ha res perpetu?) als magnats empre-

saris d'un camp de golf en ple sequedar mallorquí, que ja se sap des d'aquella Eurovisió que *el nassió en el Mediterráneo*.

I també, a l'àpex de la llengua, a la punteta, que se'n diu, talment un gra d'aquells molestos que couen una miconna, la guixolencia baronessa Tita (amb aquest apel·latiu tan simpàtic i pornogràfic), recordant l'època en què feia de mona dermoestètica de Tarzan versió Lex Barker, abraçant-se, qui sap si a falta de res millor, a un arbre.

I hi tindria entre dos queixals, així com un filet de pernil que s'hi queda i t'empenya perquè no pertany pas a la boca, el català parlat en la intimitat pel bigotitzat Aznarín, qui sap si amb algun familiar habitant tal volta de les terres de l'Ebre, les sotmeses al mestral.

I, en plena geniva, hi tindria un tumoret amagat, fill de la ir-

ritació d'un nervi inflammat, provocat per l'emmalaltiment del queixal peça número no se sap, el que pertany al discurs de Fòrum Babel i d'altres enzims coetanis semblants.

I en un racó, una peça postissa d'aquestes que te les poses i te les treus, per tal que et quedi més bonica la boca de cara als altres, no per necessitat; una peça fabricada amb un sabor de Montilla-Moriles de bóta inconfusible.

I dalt d'una muntanya, vora uns pics nevats, hi tindria hotelets i pistes, que fotrien fora les vaques i els prats, i els canviarien per reis, rics i princeses que no mugeixen com vaques, ni s'alimenten, creiem, d'herba.

També hi tindria, així com a col·lutori, un bon Pepe Rubianes. Si la llengua fos un territori, ell passejaria, talment una glopada de frescor, per tot el territori.

Parlem-ne

Joan Solà

El Congrés de 1906

Demà farà cent anys que es va inaugurar el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, efemèride que cal aprofitar per fomentar l'esperit de comunitat, per ajudar la gent d'avui a lluitar pels mateixos nobles interessos que ho van fer els nostres antecessors. Els puc dir dues celebracions que em consten: l'Institut d'Estudis Catalans hi dedica un cicle setmanal que comença la setmana entrant, dia 17; i la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona hi dedica tot el dia 18.

Mossèn Alcover, el mític "apòstol de la llengua" que havia engegat la gegantina operació de recollida de materials per al *Diccionari català-valencià-balear*, va tenir la idea de convocar un gran congrés internacional per estudiar la sintaxi catalana, la part que més difícil de conèixer amb una operació com la del diccionari. Però aviat el van convèncer que era millor obrir més la temàtica de l'esdeveniment, per engrescar-hi un públic més ampli. Tan ampli va ser que hi van acudir tres mil congressistes, la majoria dels quals no tenien cap relació tècnica ni professional amb la llengua. Però hi tenien una relació ideològica i emotiva tan forta que omplien sense defallir les sales de les... ¡75 conferències! que s'hi van fer en tres dies mal comptats: la resta (des del 13 fins al 18) eren per a actes cívics i excursions: calia quedar bé amb les personalitats forasteres invitades, d'Àustria, Alemanya, França, Portugal, Madrid. I tot fa suposar que aquella setmana va ser una gran celebració de la nostra llengua i de la nostra cultura: sí que hi havia alguna barretina, alguna emoció, cants populars de la terra; però, alerta, també hi havia una disciplina fèrria i una organització minuciosa perquè tot rutllés com una seda. Inclosa la publicació de les Actes, que són un exemple de tenacitat i de professionalitat. Hi havia comissions específiques per a cada cosa, inclosa una (literal) "Comissió de la «Garden Party»". No sé si la comissió de relacions exteriors va tenir algun entrebanc: el cas és que hi havia els bisbes de Barcelona, Perpinyà, Vic, la Seu d'Urgell i Solsona, però no n'hi havia del País Valencià i de les Illes, d'on sí que hi havia prou congressistes actius.

Constava de tres seccions: la històrico-filològica, la literària i la social i jurídica. A la primera s'hi van debatre sobretot temes de sintaxi; i, malgrat l'aridesa dels temes, a la sala no hi cabia una agulla, com va dir Alcover al discurs de cloenda; a la literària s'hi va reivindicar el català per a la literatura i s'hi va argumentar la necessitat de depurar la llengua i de constituir una autoritat que se n'encarregués (tot seguit, el 1907, es va crear l'IEC). A la social i jurídica es va tractar la relació entre la llengua i els poders públics, l'ensenyament, els territoris que la parlen i les especialitats (com ara el Dret). I Alcover la va vincular repetidament a la nació i la Pàtria: "¡Obrers de la Pàtria, fills de la llengua catalana, endavant!", conclouia.